

KATOWICE
dla odmiany

ROWEREM PRZEZ KATOWICE

Przewodnik z 10 mapami miasta

SPIIS TREŚCI

	Słowo wstępne	3
	Katowice dla odmiany	4
	Trasa nr 1	6
	Trasa nr 2	9
	Trasa nr 3	12
	Trasa nr 5	15
	Trasa nr 101	17
	Trasa nr 103	19
	Trasa nr 110	21
	Trasa nr 121	22
	Trasa nr 122	24
	Trasa nr 153	26
	Informacje praktyczne	27
	Mapa schematyczna Katowic	29-30
	Mapy szczegółowe 1 – 9	31-48

ROWEREM PRZEZ KATOWICE

Przewodnik z 10 mapami miasta

KATOWICE 2016

Wydawca:

Wydawnictwo ALATUS – Małgorzata Pleszyniak

40-319 Katowice, ul. Pogodna 2

tel. 32 204 88 75

www.alatus.net.pl

Redakcja i teksty: Jerzy Pleszyniak

Opracowanie graficzne: Wydawnictwo ALATUS

Opracowanie map: Wydawnictwo Kartograficzne COMPASS w Krakowie

Zdjęcia: Jerzy Pleszyniak, UM Katowice (okładka przód gp i gl oraz strony:

4g, 5g, 5d, 6d, 14d, 22g, 22d i 25lg, okładka tył), Stajnia Sonaba (14g), Novopol

(15p), Galeria Szyb Wilson (16śr.), Park Śląski (19śr.) i 32 Harcerska Drużyna

Wodna (19g)

Przewodnik powstał przy współpracy

z Wydziałem Promocji Urzędu Miasta Katowice

Katowice, Rynek 13

tel. 32 259 38 50

www.katowice.eu

Wszelkie prawa zastrzeżone

Dotyczy to w szczególności tekstów, map i rozwiązań graficznych. Bez pisemnej zgody wydawcy zabrania się: powielania, kopiowania i rozpowszechniania niniejszej publikacji w postaci drukowanej i elektronicznej. Wydawca dołożył wielu starań w przygotowanie treści niniejszego przewodnika. Jednak w międzyczasie niektóre informacje mogły ulec zmianie, za co nie ponosi on odpowiedzialności.

Wydanie II Katowice 2016

ISBN 978-83-63085-95-7

Wybrana bibliografia

- Katowice. Przyroda miasta – B. Tokarska-Guzik, A. Rostański, R. Kupka, Katowice 2002
- Katowice na co dzień i na weekend – J. Pleszyniak, Katowice 2103
- Katowickie świątynie – A. Krysiak, Bydgoszcz 2003
- Prognoza – studium oddziaływania na środowisko – UM Katowice, Katowice 2009
- Projekt odtworzenia i ujednolicenia oznakowania istniejących tras rowerowych na terenie miasta Katowice – opr. Biuro Studiów i Projektów Komunikacji Sp. z o.o. w Katowicach, Katowice 2012
- Projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Katowice – RDLP w Katowicach, Katowice 2010
- Przyroda Górnego Śląska – kwartalnik Centrum Dziedzictwa Górnego Śląska w Katowicach, Katowice 2005–2014
- Spacer po Katowicach – E. Wieczorek, Katowice 2002
- Sztuka Górnego Śląska od średniowiecza do końca XX wieku – pod red. E. Chojeckiej, Katowice 2009

Szanowni Państwo

Katowice w ostatnich latach przeszły niesamowitą przemianę. Z miasta przemysłowego staliśmy się europejską metropolią tętniącą energią naszych mieszkańców i tysięcy gości, którzy corocznie nas odwiedzają. Mówi się o modzie na Katowice, o „mieście spotkań”.

Każdy gość Katowic jest pozytywnie zaskoczony faktem, że stolica Śląska to zielone miasto. Ponad połowa powierzchni Katowic to lasy, parki i skwery. To właśnie tam katowiczanie najchętniej spędzają czas wolny.

W Katowicach rowerzyści są dla nas bardzo ważni. Obecnie mamy ponad 110 km tras rowerowych służących rekreacji, których standard w najbliższych latach będziemy podnosić. Co roku budujemy nowe ścieżki i drogi dla rowerów, które mają na celu poszerzyć zakres wykorzystania roweru jako popularnego środka transportu, uzupełniając transport publiczny i prywatny. Zależy nam na tym, by każda dzielnica miasta była połączona drogami rowerowymi z centrum. Rozwija się sieć wypożyczalni rowerów miejskich. W powstających centrach przesiadkowych Park and Ride znajdują się parkingi rowerowe.

Prywatnie jeżdżenie rowerem po Katowicach jest jedną z moich ulubionych rozrywek. Warto wybrać się zarówno w tereny rekreacyjne, gdzie można odpocząć na łonie przyrody z całą rodziną – jak do Lasów Murckowskich, czy Doliny Trzech Stawów, ale także w dzielnice zabytkowe, jak Nikiszowiec, czy Giszowiec. Szczególną popularnością cieszą się obecnie przejażdżki na dwóch kółkach po niesamowitej Strefie Kultury i nowym rynku.

Serdecznie pozdrawiam i życzę ciekawych przejażdżek po Katowicach.

Marcin Krupa
Prezydent Miasta Katowice

KATOWICE

dla odmiany

Dolina Trzech Stawów i Osiedle Paderewskiego

Katowice są jednym z najbardziej zielonych miast w Polsce. Same lasy zajmują tu 42% jego powierzchni. A jeżeli dodamy do nich parki, ogrody, skwery i ogródki działkowe, to liczba ta wzrośnie do 54%! Miejscowy krajobraz tworzą również łąki, wzgórza, kotliny i garby przecięte dolinami. Ponadto są tu liczne zbiorniki wodne, rzeki i potoki. I to właśnie takimi terenami biegnie większość tras rowerowych miasta. Poza atrakcjami przyrodniczymi łączą one ciekawe zabytki, miejsca pamięci narodowej oraz nowoczesne obiekty sportowo-rekreacyjne.

Świat przyrody

Katowice leżą na Wyżynie Katowickiej, będącej pld. częścią Wyżyny Śląskiej. Najwyższym wzniesieniem miasta jest Wzgórze Wandy (352 m n.p.m.), a najniższe jego obszary znajdują się w dolinie rzeki Kłodnicy i Mlecznej (245 m n.p.m.). Od zach. pld. i wsch. otaczają go rozległe kompleksy Lasów Panewnickich i Murckowskich, będące pozostałością dawnej Puszczy Śląskiej. Ich drzewostan tworzą

głównie sosna, dąb, buk i brzoza. Cenną florę i faunę chronią rezerваты przyrody Ochojec i Las Murckowski, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe Szopienice-Borki i Źródła Kłodnicy, użytek ekologiczny Płonne Bagno oraz powierzchniowy pomnik przyrody Kamienna Góra. Do największych parków należą Katowicki Park Leśny, park Kościuszki i park Zadole. Przez miasto płyną m.in. rzeki Rawa i Kłodnica.

Dolinka Murckowska

Miasto wczoraj

Dzieje Katowic są lustrzanym odbiciem losów Górnego Śląska. W przeszłości ziemie te należały do Polski, Czech, Austrii, Prus i Niemiec. Pierwsza wzmianka o „villa nova Katowicze” pochodzi z 1598 r. Jednak niektóre dzielnice miasta mają rodowody, sięgające nawet XIII i XIV w. Pomysł jego założenia był zasługą przedsiębiorcy górniczego Franza Wincklera.

Prawa miejskie Katowice otrzymały w 1865 r. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości o dalszych losach tej części Śląska zadecydowały trzy powstania śląskie (1919–1920–1921) i plebiscyt (1921). Ostatecznie, w wyniku międzynarodowych decyzji, do Polski przyłączono 29% obszaru plebiscytowego, w tym Katowice. W latach międzywojennych były one stolicą autonomicznego województwa śląskiego – najbogatszego regionu kraju. Po wybuchu wojny w 1939 r. wkraczający do miasta Niemcy napotkali tu

Wieża Spadochronowa

na zbrojny opór byłych powstańców śląskich i harcerzy. Do legendy przeszły ich walki pod wieżą spadochronową (park Kościuszki) oraz w okolicach Domu Powstańca (ul. Matejki). W obronie miasta i podczas późniejszych egzekucji życie straciło kilkuset Polaków. Po zakończeniu wojny cały Górny Śląsk przyłączono do Polski. Najnowsza historia miasta zapisała się krwawą tragedią pod kopalnią „Wujek” To tu, po ogłoszeniu stanu wojennego, od milicyjnych pocisków zginęło dziewięciu jej górników (16.12. 1981 r.).

Miasto dziś

Katowice (164,7 km²) zajmują dziesiąte miejsce na liście największych miast Polski. Są stolicą województwa śląskiego (od 1999 r.) oraz siedzibą Górnośląskiego Związku Metropolitalnego SILESIA. Ludność miasta liczy ponad 300 tys. mieszkańców, a jego sąsiadami są: Sieмяnowice Śląskie, Czeladź, Sosnowiec, Mysłowice, Łęziny, Tychy, Mikołów, Ruda Śląska i Chorzów. W przeciągu ostatnich dwudziestu pięciu lat obraz miasta uległ diametralnej zmianie. Tradycyjny przemysł ciężki ustąpił tu miejsca nowoczesnej gospodarce. Powstały nowe osiedla mieszkaniowe oraz imponujące obiekty użyteczności publicznej. W 2014 r. symbolem dalszego rozwoju Katowic są wielkie inwestycje, które obejmują obiekty Muzeum Śląskiego, Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia i Międzynarodowego Centrum Kongresowego. Jednocześnie kontynuowana jest przebudowa wielu ciągów komunikacyjnych i katowickiego Rynku. Pielęgnując śląskie tradycje i bogatą historię regionu, Katowice śmiało wybiegają w przyszłość. Są dużym ośrodkiem kulturalnym, akademickim, sportowym i administracyjnym. Miastem wielkich wydarzeń o znaczeniu ogólnopolskim i międzynarodowym. Miastem, które dzięki rowerowym wędrowkom jeszcze bardziej zyskuje na poznanie!

Tour de Pologne 2013 r.

TRASA nr 1

mapy nr 2, 3, 5, 8 i 7

19,1
km

Pomnik Powstańców Śląskich

Przebieg trasy przez dzielnice: Śródmieście (pomnik Powstańców Śląskich) > Osiedle Paderewskiego – Murowaniec > Piotrowice–Ochojec > Kostuchna > Podlesie (ul. Zaopusta – pld. granica miasta)

Czy Katowice wzdłuż i wszerz można przejechać parkami i lasami? Na rowerze, bez najmniejszego problemu! Najlepszym tego przykładem jest trasa rowerowa nr 1, która biegnie z płn. na pld. miasta. Z wyjątkiem pierwszych trzech kilometrów jej otoczeniem są tereny Doliny Trzech Stawów, Katowickiego Parku Leśnego oraz lasów Ochojca, Kostuchny i Podlesia. Oprócz atrakcji przyrodniczych po drodze spotkamy liczne obiekty sportowo-rekreacyjne i kamienny most na rzece Mlecznej z XIX/XX w.

Początek trasy znajduje się przy **po-**
mniku Powstańców Śląskich (WGS84:
50.26353556 19.02455167). *Pomnik*
wzniesiony w 1967 r. tworzą trzy orle
skrzydła symbolizujące powstania ślą-
skie (1919–1920–1921). Dawniej na
kamiennym murze jego skarpy widniały
nazwy miejscowości – pól bitewnych
powstań śląskich. Po drugiej stronie
ronda wznosi się hala widowiskowo-
sportowa – Spodek. To jeden z najbar-
dziej rozpoznawalnych obiektów archi-
tektonicznych świata. Kubatura hali ma
338 tys. m³, a jej najwyższy punkt sięga
32 metrów. Spod pomnika kierujemy

się na pld. wsch. ulicami Piastowską,
Chęłkowskiego i Bankową. Po drodze
mijamy budynki Uniwersytetu Śląskie-
go. Przy ul. Bankowej stoją nowoczesne
gmachy biblioteki akademickiej oraz
Wydziału Prawa i Administracji UŚI.
Za tym ostatnim skręcamy w prawo
0,9 km i jedziemy równolegle do bulwa-
ru **Rawy**. *Przed wiekami rzeka ta nosiła*
nazwę Roździanki, a jej nurt napędzał
bogucicką kuźnicę żelaza. Dziś charak-
teryistyczne koło wodne i młot kuźnicy
zdobią herb Katowic. Na wysokości
al. Murckowskiej odbijamy w prawo
i przejeżdżamy pod wiaduktem drogo-
wo-kolejowym. Przed stacją paliwową
skręcamy w prawo i dojeżdżamy do
*stawu Łąki w **Dolinie Trzech Stawów***
(65,5 ha). W jej granicach leżą również
staw Kajakowy (sporty wodne i wędkar-
stwo), Camping nr 215, plac zabaw dla
dzieci oraz lokale gastronomiczne. W do-
linie organizowane są duże imprezy ple-
nerowe, a jedną z nich jest OFF Festival

Rodziny Rajd Rowerowy

Staw Kajakowy

(sierpień). Co roku bierze w nim udział kilkanaście tysięcy miłośników muzyki alternatywnej. Po krótkiej jeździe wzdłuż stawu Łąki odbijamy w lewo. Dalej, ul. Trzech Stawów, a następnie ścieżką wśród drzew docieramy w pobliżu stawu Kajakowego (z prawej) oraz Campingu nr 215 (z lewej). Od strony wsch. przylega do nich płn. część **Katowickiego Parku Leśnego** (420 ha). Jego tereny obejmują dzielnice: Muchowiec, Brynów, Giszowiec i Ochojec. W krajobrazie parku dominują lasy mieszane (m.in. dęby, brzozy, sosny

Staw Kąpielowy

i topole) oraz malownicze zbiorniki wodne (11), zasilane wodami Potoku Leśnego. Znajdują się tutaj również boiska sportowe, tor do jazdy na rolkach i korty tenisowe. Następnie przejeżdżamy pod autostradą A4 i z prawej strony mijamy **staw Kąpielowy** 4,1 km. Latem działa tu popularne kąpielisko z piaszczystą plażą. Przy brzegach stawu istnieją boisko do siatkówki plażowej i stoły do tenisa stołowego. Stąd trasa biegnie dalej na płd. i łączy się ze znakami czarnego szlaku pieszego (Parkowy). Razem z nim skręca w prawo i podąża w kierunku

zach. Kilometr dalej pieszy szlak odbija w prawo, a my nadal jedziemy prosto. Przelatujące nad nami samoloty sygnalizują bliskie sąsiedztwo **lotniska Muchowiec**. Lotnisko zbudowane w latach 1926–1928 przed wojną obsługiwało połączenia pasażerskie z Warszawą, Krakowem i Wiedniem. Natomiast dziś jest obiektem sportowym – siedzibą Aeroklubu Śląskiego, który organizuje szkolenia samolotowe, szybowcowe i balonowe.

Lotnisko Muchowiec

Dalej, po lewej stronie, przejeżdżamy obok **Katowickiego Klubu Jeździeckiego** 6,7 km. W jego ofercie są nauka jazdy konnej, jazdy w terenie, treningi sportowe i zajęcia z hipoterapii. Klub bierze udział w akcjach Lato i Zima w Mieście organizowanych dla dzieci i młodzieży przez UM Katowice. Następnie przecinamy ul. Francuską i spotykamy niebieski szlak pieszy (Spacerowy). Razem z nim zmierzamy w kierunku płd.-zach. Po przekroczeniu torów kolejowych i ul. 73. Pułku Piechoty trasa osiąga płn. granicę zespołu przyrodniczo-krajobrazowego **Źródła Kłodnicy** (100 ha). Drzewostan

Katowicki Klub Jeździecki

Na trasie nr 1

- nazwa Doliny Trzech Stawów pochodzi z XIX w., kiedy istniały tutaj tylko trzy zbiorniki wodne
- na terenie Campingu nr 215 działają kort tenisowy i basen rekreacyjny
- w dolinach rzek Mlecznej i Kłodnicy znajduje się najniższy punkt Katowic (245 m n.p.m.)

zespołu tworzy las łęgowy, w którym rosną 120–130-letnie olchy czarne oraz jesiony, wierzby i wiązy. Źródłkowy obszar rzeki sprzyja wielu gatunkom roślin (m.in. wawrzynek wilczyłyko, zimowit jesienny i ciemiężca zielona). Doskonałe warunki życia mają tu małe ssaki, w tym: rzekotki drzewne, żaby trawne i traszki zwyczajne. Jadąc dalej na płd., przekraczamy tory kolejowe, za którymi skręcamy w lewo. Wkrótce osiągamy skrzyżowanie leśnych dróg **9,4 km**. Zbiegają się tutaj trasy rowerowe nr 101 (czarna) i nr 3 (niebieska). Dodatkowo z zach. na wsch. prowadzi zielony szlak pieszy (25-lecia PTTK). Stąd, razem z trasami nr 101 i 3, kierujemy się na zach. Następnie ponownie przecinamy tory kolejowe i skręcamy w lewo. Po prawej stronie mijamy **rezerwat florystyczny Ochojec** (1982 r./26,77 ha). Wśród ponad 200 gatunków roślin naczyniowych występują tu m.in. kalina koralowa, krušina pospolita, konwalia majowa i ciemiężca zielona. Jednak najcenniejszą

z nich jest liczny górski, niezmiernie rzadko spotykane w Polsce poza terenami góorskimi. Za rezerwatem przejeżdżamy nad potokiem Ślepiotka, który zasila śródleśny zbiornik wodny (po prawej). Tu dochodzi czarny szlak pieszy (Ochojski) **11,2 km**. Razem z nim podążamy na płd. Przecinamy ul. Piotra Kołodzieja i dojeżdżamy do miejsca, gdzie szlak pieszy odbija w lewo. My natomiast jedziemy w prawo na płn. zach., mijając m.in. wiekowe buki. Stąd wędrujemy na płd., pośród zabudowań dzielnicy Kostuchna. Jedziemy krótkimi fragmentami ulic: Kałuży, Jaronia, Lepszego oraz Kściuczyka i ponownie zagłębiamy się w las. Zdążając na zach. ul. Saską, trafiamy na skrzyżowanie w dzielnicy Podlesie **17,3 km**. Skręcamy nim w lewo i ul. Zaopusty po-

Most na rzece Mlecznej

dążamy na płd. Przed nami pojawia się **kamienny most z XIX/XX w.** Wzniesiony z kamienia i cegły jest obiektem zabytkowym. Przepływająca pod nim rzeka Mleczna (dł. 22,3 km) bierze początek na terenie rezerwatu Ochojec, a jej ujście znajduje się w okolicach Bierunia (dopływ Gostyni). Dalej z ul. Zaopusty odbijamy boczną drogą (w lewo) i dojeżdżamy do ogrodzenia oczyszczalni ścieków. Nieopodal osiągamy skraj lasu, którym biegnie granica pomiędzy Katowicami i Tychami. W tym miejscu kończy się katowicki odcinek naszej trasy **19,1 km** (WGS84: 50.16538567 18.97698).

Las w Kostuchnie

11,6
km

Park im. Tadeusz Kościuszki

Przebieg trasy przez dzielnice:

Brynów–Osiedle Zgrzebnioka (Park im. Tadeusza Kościuszki) > Ligota–Panewniki (ul. Owsiana – zach. granica miasta)

Podczas tej wędrowki, poza przyrodą, zabytkami i obiektami sportowo-rekreacyjnymi, poznamy miejsca mocno wpisane w historię Katowic.

Bohaterstwo obrońców miasta z września 1939 r. przypominają wieża spadochronowa (Park im. Tadeusza Kościuszki) i pomniki katowiczian rozstrzelanych przez Niemców w Lasach Panewnickich.

Nasza trasa biegnie też nieopodal pomnika pod kopalnią Wujek (ul. Wincentego Pola). To tutaj, po ogłoszeniu stanu wojennego w Polsce, od milicyjnych pocisków zginęło dziewięciu jej górników (16.12.1981 r.).

Początek trasy znajduje się w **Parku im. Tadeusza Kościuszki** (WGS84: 50.246201 19.00776103), a dokładnie pod tutejszą **wieżą spadochronową**. Park założony w 1888 r. prezentuje styl angielski (72 ha). Wśród ponad 90 gatunków drzew i krzewów rosną tu m.in. dęby, buki i klony. W 1939 r. na jego terenie wzniesiono wieżę spadochronową. Był to obiekt treningowy dla lotników i spadochroniarzy. Po wybuchu wojny pod wieżę miało dojść do potyczki pomiędzy katowickimi harcerzami i wkraczającymi do miasta Niemcami. Dziś jest ona symbo-

Kościół św. Michała Archanioła

lem obrony miasta w 1939 r. Spod wieży jedziemy alejkami w kierunku zach. Po prawej stronie mijamy niewielki staw, a dalej pomnik Tadeusza Kościuszki (z lewej). Następnie przejeżdżamy obok stawu z łukowatym mostkiem. Latem nad jego brzegami organizowane są koncerty promenadowe. Przed nami pojawia się Wzgórze Beaty (334,5 m n.p.m.) z drewnianym **kościółem św. Michała Archanioła** (1510 r.) **1,3 km**. Do Katowic przeniesiono go z Syryni koło Wodzisła-

Wieża spadochronowa

wia w 1938 r. Miał to być pierwszy obiekt powstającego tu skansenu zabytkowego budownictwa drewnianego. *Jednonawowy kościół, otoczony sobotami, ma konstrukcję zrębową. Wnętrze świątyni zdobią rzeźba Matki Boskiej z Dzieciątkiem (pocz. XVI w.) i kamienna kropielnica z XV w. Obok wznosi się drewniana dzwonnica z 1679 r.* Poniżej kościoła mijamy **cmentarz żołnierzy Armii Czerwonej** z 1945 r. Jedziemy boczną ulicą w dół, równoległe do ul. Kościuszki, po czym odbijamy w ul. Jasieńskiego (w prawo). Po przecięciu ul. Brynowskiej czeka nas kręta jazda ulicami: Lubiny, św. Teresy i Kępową. Przed nami ul. Ligocka (w prawo) i dalej ul. Zgody (w lewo) **3,3 km**. Jeżeli od tego miejsca pojedziemy ok. 900 m na płn. (ul. W. Pola), to dotrzemy pod **kopalnię Wujek**. *Przy jej*

Pomnik pod kopalnią Wujek

murze stoi pomnik ku czci dziewięciu górników, którzy zginęli tu podczas stanu wojennego w Polsce (16.12.1981 r.). O tragedii tej opowiada film fabularny pt. Śmierć jak kromka chleba, w reż. Kazimierza Kutza (1994 r.). Na rozwidleniu z ul. Załęską skręcamy ponownie w lewo i przejeżdżamy pod wiaduktem kolejowym. Za rondem Tesli ul. Załęska przechodzi w ul. Ligocką. Dalej trasa prowadzi nad wiaduktem kolejowym i ulicami: Piotrowicką, Hadyny oraz Kijowską do

Ścieżka przyrodnicza obok nadleśnictwa

osiedla Kokociniec (dzielnica Ligota–Panewniki). Przy ul. Kijowskiej, z prawej strony, mijamy siedzibę Nadleśnictwa Katowice **6 km**. W jego budynku działa **Leśna Sala Edukacyjna** z ekspozycją multimedialną. Dodatkową atrakcją jest pobliska ścieżka przyrodnicza (20 przystanków). Czteryście metrów dalej osiągamy skrzyżowanie ul. Kijowskiej i Panewnickiej. Nieopodal, po prawej stronie, wznosi się neoromański **zespół klasztorny Franciszkanów** z lat 1906–1908. Tworzą go: bazylika św. Ludwika Króla i Wniebowzięcia NMP, klasztor i kalwaria. Całość otacza zabytkowy park. *Ołtarz główny świątyni ma kształt baldachimu wspartego na marmurowych kolumnach. W okresie świąt Bożego Narodzenia zdobi ją jedna z największych w Europie szopek ołtarzowych (wys. do 25 m/*

Bazylika w Panewnikach

ok. 100 figur). Od skrzyżowania jedziemy w dół ul. Medyków. Z prawej strony pojawia się kompleks Centralnego Szpitala Klinicznego. Na jego terenie, w budynku nieczynnej kotłowni, działa **Centrum Wspinaczkowe Transformator**. Jest to największy obiekt wspinaczkowy na Śląsku (900 m² ścian). Na wysokość 12,5 m może się tu jednocześnie wspiąć kil-

Centrum wspinaczkowe

kanaście osób. Jadąc dalej na płd., osiągamy **park Zadole** (7,7 ha) do którego przylega osiedle studenckie Uniwersytetu Śląskiego **7,7 km**. Na terenie parku działa **Ośrodek Rekreacyjno-Wypoczynkowy Zadole** (m.in. odkryty basen, siłownia, korty tenisowe i skatepark). Są tu również place zabaw i amfiteatr dla 800 osób. Po wykonaniu pętli wokół Parku Zadole podążamy ul. Studencką razem z niebieską trasą rowerową nr 3. Naszym otoczeniem są Lasy Panewnickie. Wkrótce trafiamy na

Na trasie nr 2

- kościół św. Michała Archanioła jest jedynym zabytkiem architektury drewnianej w mieście
- Muzeum – Izba Pamięci Kopalni Wujek istnieje nieopodal miejsca śmierci jej dziewięciu górników (ul. W. Pola 65)
- w Leśnej Sali Edukacyjnej wyświetlane są filmy przyrodnicze
- kopułę bazyliki w Panewnikach, (wys. 30 m) wieńczy miedziany posąg św. Franciszka

Pomnik w Lasach Panewnickich

rozwidlenie dróg z ul. Śląską. Tutaj niebieska trasa odchodzi leśną ścieżką na wprost, a my odbijamy w lewo. Wzdłuż ul. Śląskiej dołączają do nas piesze szlaki: czerwony (Bohaterów Wieży Spadochronowej), zielony (25-lecia PTTK) i czarny (Żwakowski). Przed nami pojawia się leśna polana z drewnianym krzyżem i **pomnikiem obrońców Katowic** z września 1939 r. *Po wkroczeniu Niemców do miasta (4.09.1939 r.) doszło tu do masowych aresztowań jego obrońców, w tym powstańców śląskich i harcerzy. Później, aż do połowy września 1939 r., żołnierze Wehrmachtu i Freikorpsu rozstrzelali ich bez sądu i chowali w nieoznakowanych mogiłach. Miejszem zbrodni były m.in. Lasy Panewnickie. Ogółem w obronie miasta i późniejszych egzekucjach śmierć poniosło ok. 860 osób.* Kilometr dalej trasa dochodzi do ul. Owsianej – granicy Katowic i Mikołowa (**WGS84: 50.20831333 18.92313197**). Tu ma swój koniec **11,6 km**. Po drugiej stronie ulicy leży śródleśny staw Starganiec z piaszczystą plażą (Mikołów). Stąd czarnym łącznikiem dojedziemy do mikołowskich tras rowerowych – zielonej (kierunek Śmiłowice) i żółtej (kierunek Kamionka).

Staw Starganiec

TRASA nr 3

mapy nr 6, 5 i 4

15,6
km

Dworek Pod Lipami w Giszowcu

Przebieg trasy przez dzielnice:

Giszowiec > Piotrowice–Ochojec >

> Ligota–Panewniki (zach. granica miasta)

W XIX i XX w. wielcy przemysłowcy Górnego Śląska wznosili dla swoich pracowników tzw. osiedla patronackie. Niektóre z nich do dziś zaskakują pięknem, funkcjonalnością i wysokim standardem ówczesnych rozwiązań architektonicznych. Najlepszym tego przykładem jest zabytkowe osiedle Giszowiec. Zanim wyruszymy stąd w kierunku Lasów Panewnickich, warto trochę pojeździć jego malowniczymi ulicami (m.in. Górniczego Stanu, Barbórki i Przyjazną). Zobaczyc domy tonące w zieleni, plac Pod Lipami, dawną wieżę wodną i wiele innych ciekawych obiektów.

Trasa rozpoczyna się w **dzielnicy Giszowiec**. A dokładnie przed podziemnym przejściem pod ul. Pszczyńską (WGS84: 50.22135089 19.060048). Najstarszym fragmentem dzielnicy jest **osiedle górnicze Giszowiec**. To tędy biegnie Szlak Zabytków Techniki Województwa Śląskiego. *Osiedle zostało wzniesione dla pracowników kopalni „Giesche” w latach 1906–1910. Jego projektantami byli kuzyni Georg i Emil Zillmannowie, zafascynowani ideą miasta–ogrodu Ebenezera Horwarda. Tutejsze domy i obiekty publiczne (m.in. szkoły, poczta,*

Przejście pod ul. Pszczyńską

*łaźnia i gospoda) otaczały ogrody, park i tereny leśne. Cała zabudowa wyglądem nawiązywała do architektury wiejskiej i małomiasteczkowej. W latach 70. XX w. większa część osiedla uległa wyburzeniu pod bloki z wielkiej płyty. Na szczęście nie całe. Po przecięciu ul. Pszczyńskiej (podziemne przejście/schody) jedziemy w kierunku półn. - zach. Trasa będzie przez półn. część Lasów Murckowskich (102,5 ha). Wkrótce pojawia się **staw Janina** (1,37 ha), zasilany przez potok Bolina **0,5 km**. Tutaj spotykamy trasę rowerową nr 101 (czarna) oraz cztery szlaki piesze. *Brzegi stawu są ulubionym miejscem wędkarzy**

Dom przy ulicy Przyjaznej

Staw Janina

(m.in. szczupak, karp, i okoń). Nie brakuje tu również biegaczy i spacerowiczów, a zimą miłośników narciarstwa biegowego. Na miejscu działają bar Rybaczówka i plac zabaw dla dzieci. Stąd wędrujemy z żółtym szlakiem pieszym (Historii Górnictwa Górnośląskiego). Po prawej stronie mijamy **staw Barbara** (2,44 ha). Za nim szlak pieszy odbija w lewo (na płd.), a my po niecałych stu metrach zmieniamy kierunek na płn. (w prawo). Z lewej strony dochodzi czarny szlak

Skrzyżowanie w lesie Ochojec

pieszy (Spacerowy). Następnie osiągamy rozwidlenie leśnych dróg **4,5 km**. Tu zbiegają się trasy rowerowe nr 1 (czerwona) i nr 101 (czarna), a także zielony szlak pieszy (25-lecia PTTK). Podążając stąd na zach., opuszczamy las i ul. Szenwalda wjeżdżamy pomiędzy zabudowania Ochojca. Po prawej stronie stoi **kościół św. Jacka**. Kamień węgielny pod jego budowę położono w maju 1939 r. Jednak ostateczne zakończenie wszystkich prac nastąpiło w latach 70. XX w. Nowoczesna bryła świątyni

zachwyca estetyką i funkcjonalnością, a gra światła w witrażach nadaje jej niespotykaną lekkość. Za kościołem trafiamy na skrzyżowanie ulic Szenwalda i Jankego **6,4 km**, gdzie jest początek trasy rowerowej nr 101 (czarna). Dalej ul. Jankego (Piotrowice/ciąg pieszo-rowerowy) podążamy na płd. zach. Po przejechaniu kilku skrzyżowań, ul. Żurawia

Ciąg pieszo-rowerowy przy ul. Jankego

odbijamy w prawo. Przedostajemy się na drugą stronę ul. Kościuszki (DK 81). Potem dwukrotnie pokonujemy tory kolejowe. Po prawej stronie mijamy dawny stadion kolejowy (ul. Asnyka) **9,4 km**. W 2013 r. zrujnowany obiekt od PKP kupiło miasto Katowice. Obecnie trwają konsultacje społeczne na temat zagospodarowania tego terenu. Za stadionem jedziemy wzdłuż skraju **parku Zadole** (→ str. 11) i przez osiedle akademickie Uniwersytetu Śląskiego w Ligocie. Tutaj przecinając ul. Śląską, zagłębiamy się w **Lasy Panewnickie**. Początkowo trasa prowadzi na płn., a następnie skręca

W parku Zadole

w lewo (na zach.). Z prawej strony spotykamy czarny szlak pieszy (Żwakowski), który szybko odbija w lewo. Dojeżdżamy do ul. Owsianej i jadąc nią w prawo, osiągamy rondo **13,4 km**. Z ronda, ul. Panewnicką odbijamy w lewo (na zach.). Na płn. od Starych Panewnik rozciągają się **Lasy Kochłowskie** (Ruda Śląska). Przez ich tereny prowadzi czarna trasa rowerowa i szlaki piesze – zielony (25-lecia PTTK) i czarny (Żwakowski). *Pod koniec lat 30. XX w. przez Lasy Kochłowskie biegła linia polskich fortyfikacji Obszaru Warownego Śląsk. Do dziś pomiędzy ulicą Panewnicką i Kochłowską zachowało się pięć schronów bojowych (sektor*

Zawody jeździeckie – Stajnia Sonaba

*Radoszowy). Ich zadaniem była osłona Katowic przed Niemcami od płn. zach. Za rondem w Starych Panewnikach istnieje **Stajnia Sonaba**. Jest to prywatny klub jeździecki, który nie organizuje zajęć dla osób z zewnątrz. Za to możemy tu zobaczyć kilka koni na wybiegu lub pastwisku. Dalej ul. Kuźnicką wjeżdżamy w Lasy Panewnickie. Od ronda towarzyszy nam żółty szlak pieszy (dł. 12 km), który łączy tereny miejskie, leśne i parkowe Chorzowa, Rudy Śląskiej i Katowic – Stare Panewniki. Po drodze przecinamy ciekie wodne – dopływy **rzeki Kłodnicy** (dł. 84 km). *Jej źródła znajdują się w okolicach Brynowa i Piotrowic, a ujście do Odry powyżej Koźła. Kłodnica ma charakter rzeki podgórskiej i zasila wody Kanału Gliwickiego. I tak dojeżdżamy do zach. granicy Katowic **15,6 km**, gdzie trasa ma koniec (WGS84: 50.22859247 18.89345064).**

Na trasie nr 3

- w plenerach Giszowca kręcono zdjęcia do filmu fabularnego pt. „Paciorki jednego różańca” w reż. Kazimierza Kutza
- stawy Janina i Barbara powstały w zagłębieniach terenu, który uległ obniżeniu na skutek eksploatacji pokładów węgla
- w parku Zadole organizowane jest Święto Kwitnących Głogów (maj)
- przez Lasy Panewnickie przepływają: Kłodnica, Ślepiotka i potok Jamna

Lasy Panewnickie

6,4
km

Staw Borki

Przebieg trasy przez dzielnice:

Szopienice–Burowiec (staw Borki) > Janów–Nikiszowiec > Zawodzie >
> Osiedle Paderewskiego–Muchowiec (Dolina Trzech Stawów)

Trasa rowerowa tej wędrowki biegnie nie tylko przez lasy, lecz również obok malowniczych zbiorników wodnych. Momentami możemy odnieść wrażenie, że jesteśmy gdzieś na Mazurach. Brzegi stawów Borki i Morawa zachęcają do cieszenia się przyrodą, a ich czyste wody do letnich kąpeli. Po drodze poznamy kilka ciekawych zabytków, w tym Galerię Szyb Wilson. Przy trasie zobaczymy też nowoczesne obiekty sportowe MOSiR Katowice.

Początek trasy znajduje się przy ul. Borki (WGS84: 50.27849156 19.0949972). Stąd biegnie w kierunku płd. obok **stawu Borki** (9 ha). Zbiornik ten, podobnie jak sąsiednie, powstał w miejscu dawnych wyrobisk piasku. Dziś tworzą one **zespół przyrodniczo-krajobrazowy Szopienice-Borki** (157 ha). *W ich wodach, o pierwszej klasie czystości, żyje kilkanaście gatunków ryb. Doskonałe warunki lęgowe mają tu ptaki wodno-błotne, m.in. łabędź niemy, perkoz czubaty i mewa śmieszka. Latem staw i jego okolice są popularnym miejscem rekreacji i wypoczynku.* Dalej trasa prowadzi przez niewielki fragment lasu i ul. Brynicy osiąga zabudowania Szopienic. Po lewej stronie

Dawny browar z 1888 r.

mijamy **staw Morawa**, gdzie istnieją kąpielisko sezonowe i harcerska stacja żeglarska. Następnie przejeżdżamy most na rzece Rawie. Przed nami ulice Obrońców Westerplatte, Wańkowicza i Bednorza. Przy ul. Bednorza 2a/6 stoi kompleks budynków **dawnego browaru** Petera Mokrskiego z 1880 r. *Po wojnie mieszcili się w nich magazyny. W 1991 r. obiekt kupił Johannes Bros i poddał go starannej rewaloryzacji. Dziś jest on siedzibą ponad 70 firm.* Nieopodal (ul. Bednorza 20) wznosi się ewangelicko-augsburski **kościół Zbawiciela** z lat 1899–1901. Jego neogotyckie wnętrze ma wyposażenie z końca XIX w. (m.in. ołtarz, am-

Staw Morawa

bona i organy). Z ul. Bednorza skręcamy w ul. Wałową, która dochodzi do wiaduktu kolejowego nad ul. Lwowską. Obok znajduje się pl. Powstańców Śląskich **2,4 km**. Tu naprzeciw siebie stoją **kościół św. Jadwigi Śląskiej** (1884–1887)

Obelisk przy placu Powstańców Śląskich

i **gmach szkoły** z 1904 r. (obecnie IV LO). Neogotycka świątynia ma wystrój z XIX i XX w. oraz zabytkową kaplicę Ogrójca. Z kolei sąsiednia szkoła podczas III powstania śląskiego była siedzibą sztabu po dowództwem Wojciecha Korfantego (1921 r.). Fakt ten upamiętniają tablica pamiątkowa przy wejściu do gmachu oraz pobliski obelisk. Za wiaduktem trasa przecina ul. 11 Listopada, przy której działa **Ośrodek Sportowy Szopienice-MOSiR Katowice**. Oprócz wielofunkcyjnej hali (widownia 1,3 tys. miejsc) są tu m.in. dwa korty tenisowe i dwa boiska do piłki nożnej z nawierzchnią syntetyczną. Na skrzyżowaniu ul. Lwowskiej i Krakowskiej odbijamy w prawo i przejeżdżamy nad ul. Bagienną (DK 79). Następnie jedziemy ul. Szopienicką na płd. Po lewej stronie widzimy nowoczesny **Ośrodek Tenisowy MOSiR Katowice** w Janowie. Jego otwarcie nastąpiło w czerwcu 2014 r.

Ośrodek Tenisowy w Janowie

Na trasie nr 5

- na terenie zespołu przyrodniczego Szopienice-Borki jest kilkaset gniazd mewy śmieszki
- w kościele Zbawiciela nakręcono scenę do filmu pt. „Sól ziemi czarnej”, w reż. Kazimierza Kutza
- w gmachu IV LO działa izba regionalna wpisana do rejestru małych muzeów w Strasburgu

Są tu dwa kryte korty i cztery korty na świeżym powietrzu. Przy skrzyżowaniu ul. Szopienickiej i Oswobodzenia możemy odwiedzić **Galerię Szyb Wilson** **4 km**. Jej siedziba mieści się w budynku dawnego szybu Wilson z 1826 r. Placówka promuje twórczość młodych artystów i jest współorganizatorem międzynarodowej imprezy „Art Naif Festiwal” w Nikiszowcu. Spod szybu Wilson jedziemy boczną ul. Transportowców na wsch. Stopniowo otaczają nas tereny zielone, a później zwarty las. Po lewej stronie mijamy **staw Upadowy** (2,2 ha), który powstał w miejscu zapadliska pogórniczego. Jego brzegi gęsto porasta pałka wąskolistna. W zbiorniku żyje wiele gatunków ryb, w tym: karp, szczupak i okoń. Ostatni odcinek trasy biegnie przez Kolonię Amandy i obok cmentarza komunalnego. Następnie przejeżdżamy pod aleją Murkowską i osiągamy koniec trasy **6,4 km** (WGS84: 550.25044776 19.04846624) w **Dolinie Trzech Stawów** (→ str. 6).

Industriada 2014 – Galeria Szyb Wilson

dowej imprezy „Art Naif Festiwal” w Nikiszowcu. Spod szybu Wilson jedziemy boczną ul. Transportowców na wsch. Stopniowo otaczają nas tereny zielone, a później zwarty las. Po lewej stronie mijamy **staw Upadowy** (2,2 ha), który powstał w miejscu zapadliska pogórniczego. Jego brzegi gęsto porasta pałka wąskolistna. W zbiorniku żyje wiele gatunków ryb, w tym: karp, szczupak i okoń. Ostatni odcinek trasy biegnie przez Kolonię Amandy i obok cmentarza komunalnego. Następnie przejeżdżamy pod aleją Murkowską i osiągamy koniec trasy **6,4 km** (WGS84: 550.25044776 19.04846624) w **Dolinie Trzech Stawów** (→ str. 6).

18,3
km

Wieża pożarowa – Wzgórze Wandy

Przebieg trasy przez dzielnice:

Piotrowice–Ochojec

(skrzyżowanie ul. Jankego i Szenwalda) >

> Giszowiec > Murcki (płd. granica miasta)

Wędrowka tą trasą to wielka leśna przygoda. Z wyjątkiem zabudowań w dzielnicach Ochojec i Murcki będą nas otaczać rozległe lasy, które są pozostałością dawnej Puszczy Śląskiej. Po drodze spotkamy dwa malownicze stawy Janina i Barbara. Zobaczymy piękny kościół z lat 30. XX w. w Murckach. I być może wejdziemy na taras widokowy wieży pożarowej na Wzgórzu Wandy (wys. 38 m).

Ruszamy ze skrzyżowania ul. Jankego i Szenwalda w Ochojcu (WGS84: 50.21506255 18.9901416). W tym samym kierunku prowadzą niebieska trasa rowerowa (nr 3) i zielony szlak pieszy (25-lecia PTTK). Jadąc ul. Szenwalda, po lewej stronie zobaczymy **kościół św. Jacka** (→ str. 13). Następnie skręcamy w prawo i ul. Macierzanki wjeżdżamy w las. Zmierzamy na wsch., przecinamy tory kolejowe i osiągamy skrzyżowanie leśnych dróg **1,5 km**. Tędy z płn. na płd. prowadzi czerwona trasa rowerowa (nr 1). My natomiast, razem z trasą nr 3 i zielonym szlakiem pieszym, podążamy dalej na wsch. Po lewej stronie drogi bie-

Staw Janina

gnie linia kolejowa, za którą rozciąga się zespół przyrodniczo-krajobrazowy **Źródła Kłodnicy** (→ str. 7). Po prawej stronie mijamy drewniany krzyż z kamienną tablicą. Niecały kilometr dalej (z prawej) trafiamy na łącznik, którym możemy dojechać do **stawu Barbara** (2,4 ha). *Zbiornik zasilają cieki wodne Lasów Murckowskich. Jego głębokość dochodzi do pięciu metrów. Występują w nim m.in. płocie, liny, karpie i szczupaki. Ze względu na dno pełne dołów i korzeni, obowiązuje tu bezwzględny zakaz kąpielii.* Kilkaśet metrów dalej dojeżdżamy do **stawu Janina** **5,3 km** (→ str. 12). Podobnie jak

Początek trasy w Ochojcu

Ulica Bielska – Murcki

sąsiedni staw użytkują go tylko wędkarze. Od tego miejsca, razem z trasą nr 3, jedziemy na płd. zach., po czym odbijamy od niej w lewo. Ulicą Bielską wjeżdżamy do dzielnicy Murcki, gdzie lasy zajmują 86% jej powierzchni! Po lewej stronie mijamy **kościół Najświętszego Serca Pana Jezusa** z lat 1931–1934. Autorem jego projektu był architekt Zygmunt Gawlik z Krakowa. Ten sam, który wcześniej zaprojektował katedrę Chrystusa Króla w Katowicach. Obiekt na planie koła zachwyca arkadami i portykiem oraz ścianą witrażową za ołtarzem głównym. Z ul. Bielskiej wędrujemy przez park Murckowski i przedostajemy się na

Wnętrze kościoła w Murckach

drugą stronę DK 86 (przejście podziemne). Następnie jedziemy płn. zboczem **Wzgórza Wandy** (352 m n.p.m.). Na tym najwyższym wzniesieniu miasta stoi 38-metrowa wieża-dostrzegalnia pożarowa Nadleśnictwa Katowice. Wejście na nią możliwe jest po wcześniejszym kontakcie z leśnictwem Murcki. Przed nami **Dolinka Murckowska** (→ str. 23). Nieopodal przy ul. Węgierskiej istnieje najstarszy

cmentarz Katowic z ok. 1846 r. (1,2 ha). Na jego terenie spoczywa m.in. 29 żołnierzy węgierskich, którzy zostali rozstrzelani przez Rosjan 28 stycznia 1945 r. Tutaj mają początek zielona trasa rowerowa (nr 121) oraz szlaki piesze – czarny i zielony. Tędy będą też szlaki piesze niebieski i czerwony. Razem z dwoma ostatnimi podążamy na płd. Po prawej stronie rozciąga się **rezerwat przyrody Las Murckowski** (102,5 ha). Chroni on naturalny las bukowy, którego duża część ma ponad 150 lat. W jego drzewostanie rosną okazałe dęby oraz brzozy

Rezerwat Las Murckowski

i sosny. Następnie trasa odbija kolejno w prawo i w lewo, po czym przecina ul. Beskidzką. Za nią osiąga skrzyżowanie dróg, gdzie rozpoczyna się zielona trasa rowerowa (nr 153). Wędrujemy dalej na płd. w towarzystwie niebieskiego szlaku pieszego. I tak docieramy do **osady leśnej Hamerla** (→ str. 26). Ostatni odcinek trasy rowerowej będzie wzdłuż zielonego szlaku pieszego (Krawędziowy GOP), przecina drogę ekspresową S1 i kończy się **18,3 km** przy płd. granicy Katowic (WGS84: 50.13930388 19.07841846).

Osada leśna Hamerla

7,1
km

Staw Maroko

Przebieg trasy przez dzielnice:
Osiedle Tysiąclecia (al. Żyrafy) > Osiedle Witosy (ul. Ogrodowa)

Początek tej trasy biegnie przez Park Śląski w Chorzowie i katowickie Osiedle Tysiąclecia. To wyjątkowa okazja, aby obejrzeć ich okolice z lotu ptaka. A taką daje nam kolejka linowa Elka, która kursuje pomiędzy Wesołym Miasteczkiem i Ogrodem Zoologicznym (dł. 2,2 km). Tu też jeździ parowa kolejka wąskotorowa! A potem pełni wrażeń możemy ruszyć na spotkanie rozległym Lasom Panewnickim.

Kolejka linowa Elka

Startujemy przy alei Żyrafy (WGS84: 50.277038 18.98594126) w **Parku Śląskim** (640 ha). Każdego roku ten jeden z największych parków Europy odwiedza ponad 3 mln osób. Jeszcze na początku lat 50. XX w. były tutaj jedynie biedaszyby, hałdy i bagna. Potem ich miejsce zajęły rozległe ogrody, łąki i lasy. Dziś na terenie parku jest mnóstwo atrakcji, w tym: Śląskie Wesołe Miasteczko, Planetarium Śląskie, Śląski Ogród Zoologiczny, Stadion Śląski, Górnośląski Park Etnograficzny i Kolejka Linowa Elka. Za przejściem podziemnym pod ul. Chorzowską wjeżdżamy na teren osiedla

Tysiąclecie Dolne. Ulicą Piastów jedziemy w lewo. Mijamy skate park (z prawej), a tuż za nim **staw Maroko** (8,4 ha) **1 km**. Przy jego brzegach wędkarze łowią m.in. karpie, karasie i szczupaki) a na wodzie pływają jednostki 32. Harcerskiej Drużyny Wodnej. Ten sztuczny zbiornik jest ostoją wielu gatunków zwierząt. Wśród nich są kumaki nizinne, traszki zwyczajne i żaby jeziorkowe. Gniazda widać tu kokoszki wodne, łyski i kaczki krzyżówki. Za stawem pokonujemy kładkę nad **rzeką Rawą** (→str.6), a następnie kładkę nad trasą DTŚ. Przecinamy ul. Gliwicką (sygnalizacja świetlna) i jedziemy na wprost

Kładka nad DTŚ

ul. Wiśniową. Przejeżdżamy pod wiaduktem kolejowym i za nim, ul. Obroki, odbijamy w prawo. Mijamy supermarket. Następnie skręcamy w lewo i przy końcu ul. Dulęby **2,3 km** trafiamy na schody, co zmusza nas do przeniesienia roweru nad nasypem zlikwidowanej kolejki piaskowej. Dalej wędrujemy skrajem osiedla Witosa (ulice Kwiatkowskiego i Barlickiego) i po prawej stronie mijamy **kościół Podwyższenia Krzyża Świętego i św. Herberta**. Osiągamy skraj lasu i ra-

Wzniesienie Załęskiej Hałdy

zem z zielonym szlakiem pieszym (25-lecia PTTK) przejeżdżamy pod autostradą A4. Po jej drugiej stronie pokonujemy schody i dalej zierzamy na pld. Przy rozwidleniu leśnych dróg zielony szlak pieszy odbija w prawo, a my jedziemy w lewo. Przed nami połączenie ul. Upadowej z ul. Załęskiej Hałdy. Stąd ul. Upadową kierujemy się w prawo. Wkrótce po lewej stronie mijamy pogórnice zapadliśko wypełnione wodą. Dalej czeka nas ostry podjazd. Przy jego końcu, z lewej strony dochodzi czarna trasa rowerowa (nr 122). Podążamy na wprost przez ptn.

Pogórnice zapadliśko

Na trasie nr 103

- w Hali Wystaw Kapeluszy (Park Śląski), od maja do października, działa wypożyczalnia rowerów klasycznych i elektrycznych
- do 2009 r. przez Załęską Hałdę biegła linia kolejowa Południowej Magistrali Piaskowej
- trasa prowadzi przez najwyższe wzniesienie Załęskiej Hałdy (340 m n.p.m.)

część kompleksu **Lasów Panewnickich** (m.in. buki, dęby, sosny i brzozy). Swoim zasięgiem obejmują one Katowice, Mikołów, Rudę Śląską i Chorzów. Tuż za zach. granicą Katowic, na terenie Chorzowa, leży zespół przyrodniczo-krajozrazowy **Uroczysko Buczyna** (65,3 ha). *Występuje tu ponad 140 gatunków roślin naczyniowych, w tym: pokrzyk wilcza jagoda, rzeżusznik Hallera, kalina koralowa i gajowiec żółty. Rosnące w nim staro-*

Przy końcu trasy nr 103

drzewy bukowe liczą 130–170 lat. I tak docieramy do końca trasy przed torami kolejowymi przy ul. Ogrodowej **7,1 km** (WGS84: 50.23974781 18.95699486). Stąd możemy ruszyć czarną trasą rowerową (nr 122) w kierunku dzielnicy Ligota–Panewniki. A tam czekają na nas m.in. Leśna Sala Edukacyjna Nadleśnictwa Katowice oraz zespół klasztorny Franciszkanów. Na tutejszym cmentarzu komunalnym stoi pomnik Obrońców Katowic z września 1939 roku (→ str. 10).

1,7
km

Zalew Wesoła Fala

Przebieg trasy przez dzielnice:
Murcki (ul. P. Kołodzieja) > Murcki (zalew Wesoła Fala)

Ten krótki odcinek trasy poprowadzi nas przez wsch. część Lasów Murckowskich nad zalew Wesoła Fala. Zbiornik oddany do użytku w 1969 r. leży obecnie w granicach Katowic. Przed laty działało tutaj popularne kąpielisko sezonowe. Teraz ze względu na szkody górnicze jego dno uległo silnemu zniekształceniu. Dlatego przy wchodzeniu do wody należy zachować szczególną ostrożność.

Początek trasy przy ul. Kołodzieja

Trasa rozpoczyna się przy ul. Kołodzieja w Murckach (WGS84: 50.2033658 19.0711765). Jedziemy boczną drogą na wsch. Przez trzysta metrów towarzyszy nam niebieski szlak pieszy (Hołdunowski), który prowadzi do dzielnicy Wesoła w Mysłowicach. W dali, po lewej stronie, widzimy **wysoki maszt** Radiowo-Telewizyjnego Centrum Nadawczego Katowice/Kosztowy. *Podtrzymuje go piętnaście stalowych odciągów. Jest to drugi co do wysokości obiekt tego typu w Polsce (355 m). Jego nazwa jest trochę myląca, bo tak naprawdę znajduje się on na terenie Mysłowic.* Dalej szlak pieszy biegnie na wprost, a my skręcamy w prawo (na płd.). Za kolejnym skrzyżowaniem leśnych dróg trafiamy na zielony szlak

pieszy. I tak osiągamy koniec trasy, czyli płn. brzeg **zalewu Wesoła Fala** 1,7 km (WGS84: 50.19344174 19.08861086). *Zasila go potok Przyrwa (dł. 10 km). Jego źródła biją w rezerwacie przyrody Las Murckowski.* Przy zalewie (8,98 ha) krzyżują się szlaki piesze – zielony, czerwony i niebieski. W okolicy spotkamy wędkarzy oraz rowerzystów i spacerowiczów. Istnieją tutaj koło PZW nr 61 i dwa lokale gastronomiczne. W pobliskim lesie działa **klub jeździecki Purus** (Mysłowice). *Organizuje on naukę jazdy konnej, przejażdżki bryczkami i zawody sportowe.* Tereny wokół zalewu porastają: sosny, brzozy i modrzewie. Jadąc znad zalewu, wzdłuż czerwonego szlaku pieszego (na płd.), dotrzemy do czarnej trasy rowerowej (nr 101).

Klub jeździecki Purus

TRASA nr 121

mapy nr 3 i 6

11,3
km

Wycieczka po Nikiszowcu

Przebieg trasy przez dzielnice:

Janów- Nikiszowiec (Szyb Galeria Wilson)

> Giszowiec > Murcki (Dolinka Murckowska)

Jeżeli podczas jednej wędrowki chcemy spotkać ciekawe zabytki, obiekty sportowo-rekreacyjne i atrakcyjne miejsca przyrodnicze, to trasa nr 121 jest najważniejszym wyborem. Jadąc nią, poznamy Galerię Szyb Wilson i osiedle Nikiszowiec, leżące na Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego. Wstąpimy do filii Muzeum Historii Katowic, gdzie zobaczymy obrazy twórców słynnej Grupy Janowskiej. A pod koniec zagłębimy się w malownicze Lasy Murckowskie.

Startujemy przy skrzyżowaniu ul. Oswobodzenia i ul. Szopienickiej (WGS84: 50.25091169 19.08266977). Po jego lewej stronie stoją budynki **Galerii Szybu Wilson** (→str. 16). Stąd ul. Szopienicką jedziemy na płd. W głębi ul. Nałkowskiej jest **hala sportowa Jantor** MOSiR Katowice. Oprócz sztucznego lodowiska, kryje siłownię i gabinety odnowy biologicznej. Dalej ul. Krawczyka kierujemy się w stronę pl. Wyzwolenia. To serce zabytkowego **Nikiszowca 0,8 km**, osiedla wzniesionego dla pracowników kop. Giesche w latach 1908–1915 i 1920–1924. Autorami jego projektu byli Georg i Emil Zill-

Kościół św. Anny

mannowie. Ci sami, którzy zaprojektowali pobliskie osiedle Giszowiec (→str.12). *Nikiszowiec tworzy dziewięć kwartałów z czerwonej cegły, połączonych arkadowymi przewiązkami. Każdy z nich ma trzykondygnacyjne budynki mieszkalne z wewnętrznymi podwórkami i ogródkami. Integralną częścią osiedla są m.in.: kościół, dwie szkoły i szpital. W 2011 r. rozporządzeniem Prezydenta RP osiedlu Nikiszowiec nadano status Pomnika Historii. Nieopodal, przy ul. Rymarskiej 4, działa filia **Muzeum Historii Katowic**. W jej wnętrzu prezentowane są m.in. dzieła słynnej Grupy Janowskiej – obrazy Teofila Ociepki, Pawła Wróbla, Ewalda*

Osiedle Nikiszowiec

Plac kościelny w Nikiszowcu – E. Gawlik

Gawlika i Erwina Sówki. Zgromadzono tu również archiwalne zdjęcia oraz wyposażenie dawnej pralni i magła z XIX i XX w. Po przeciwnej stronie placu stoi neobarokowy **kościół św. Anny** z lat 1914–1927. *Jego drewniany ołtarz zdobią rzeźby św. Anny i Maryi w otoczeniu świętych oraz aniołów. Wnętrze świątyni mieni się kolorami 56 witraży z ratybońskiej pracowni Georga Schneidera.* Z pl. Wyzwolenia kierujemy się ul. Zamkową na płd. wsch. Jedziemy pod wiaduktem kolejowym i dalej wzdłuż lasu graniczącego z zabudowaniami Janowa. Następnie leśną drogą skręcamy w prawo i mijamy pobliski staw **3 km**. Wędrujemy na zach., po czym odbijamy w lewo (na płd.). Przed nami **ośrodek wypoczynkowy Bolina**

Staw Bolina

(1,2 ha). *Na jego terenie są m.in. boiska sportowe, plac zabaw dla dzieci i krąg estradowy.* Od zach. do ośrodka przylega staw Bolina. Stąd trasa prowadzi na płd., przecina tory kolejowe i wzdłuż ul. Mysłowickiej odbija w prawo. Następnie skręca w ul. Ceramiczną i przechodzi pod autostradą A4. Jadąc przez las, trafiamy na ul. Górniczego Stanu

Na trasie nr 121

- osiedle Nikiszowiec i sztukę naiwną od 2008 r. promuje międzynarodowa impreza Art Naif Festiwal (czerwiec–sierpień)
- oddział MHK w Nikiszowcu prezentuje stałe wystawy: Mistrzowie Grupy Janowskiej, Woda i mydło najlepsze bielidło oraz U nas doma na Nikiszu

w dzielnicy **Giszowiec** (→ str. 12). Skręcamy nią w prawo. Dalej, przed DK 86, osiągamy czerwony szlak pieszy **6,8 km**. Razem z nim podążamy na płd. (w lewo). Naszym otoczeniem są Lasy Murckowskie (m.in. buki, dęby i brzozy). Ostatni odcinek trasy biegnie m.in. wzdłuż czarnego szlaku pieszego, przecina ul. Kołodzieja i kończy się w **Dolince Murckowskiej** **11,3 km**. (WGS84: 50.19607662 19.05653432). W latach 70. XX w. na jej terenie działał ośrodek rekreacyjny. Dziś po ośrodku nie ma śladu, a w betonowej niecce basenu powstał zbiornik wodny. Zasilają go źródłiska potoku Przyrywa. *Okolice dolinki są unikalnym siedliskiem wielu gatunków roślin i zwierząt. Występują tu m.in. ciemiężca zielona, kokorycz wielokwiatowa i marzanka wonna. Żyją traszki, jaszczurki zwinki i żmije zygzakowate.* W Dolince Murckowskiej zbiegają się dwie trasy rowerowe (nr 101 i 121) oraz cztery szlaki piesze.

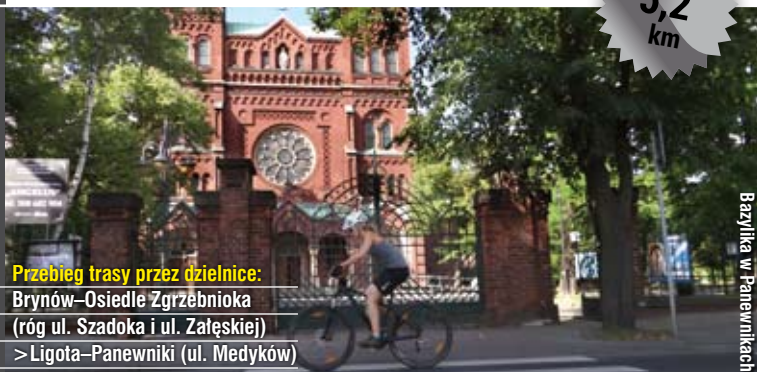
Dolinka Murckowska

TRASA nr 122

mapy nr 2, 5 i 4

5,2
km

Bazylika w Panewnikach

Przebieg trasy przez dzielnice:

Brynów–Osiedle Zgrzebnika

(róg ul. Szadoka i ul. Załęskiej)

> Ligota–Panewniki (ul. Medyków)

Poprzednie trasy w dużej części wiodły lasami. I nic dziwnego, bo tereny zielone miasta zajmują aż 54% jego powierzchni. Oprócz lasów są nimi skwery, parki i ogrody działkowe. I właśnie te ostatnie będą nam towarzyszyć na początku tej wędrowki. Później poznamy zach. fragment Lasów Panewnickich. A na końcu zobaczymy neoromański zespół klasztorny Franciszkanów i jego zabytkowy park oraz pomnik Obrońców Katowic z września 1939 r.

Ruszamy z rogu ul. Szadoka i Załęskiej (WGS84: 50.23757339 18.97900775). Jadąc ul. Szadoka (w prawo), pokonujemy tory kolejowe. Następnie ponownie skręcamy w prawo i za wiaduktem kolejowym odbijamy w ul. Kombatantów (w lewo). Wędrując na płn., mijamy tereny ogródków działkowych i docieramy do połączenia z ul. Brygadystów. Następnie odbijamy w lewo. Przy końcu ul. Brygadystów trafiamy na poprzeczną ul. Upadową **1,8 km**. Tędy z płn. na płd. biegnie czerwona trasa rowerowa (nr 103). Razem z nią podążamy w lewo. Jedziemy przez płn. część **Lasów Panewnickich** (→ str. 20). Przed nami

Ścieżka edukacyjna w Panewnikach

przejazd kolejowy, przed którym kończy się czerwona trasa rowerowa. Ulicą Ogrodową wjeżdżamy pomiędzy zabudowania **osiedla Kokociniec** (dzielnica Ligota-Panewniki) **3,3 km**. W 1650 r. powstała tutaj kuźnica żelaza, napędzana nurtem rzeki Kłodnicy. Z kolei w poł. XIX w. uruchomiono dwa wielkie piece opalane węglem kamiennym oraz odlewnię żelaza i kotłarnię. Pomiedzy ul. Kijowską i Hadyń znajduje się zespół źródliskowy **potoku Kokociniec** (12,8 ha). Chroni on m.in. płaty lasu i zarośli olchowo-wierzbowych oraz łąki i roślinność bagienną. Ze względu na bogactwo florystyczne i różnorodność siedlisk istnieją plany przekształcenia

Lasy Panewnickie

Zespół klasztorny Franciszkanów

go w użyciu ekologiczny. Na wysokości ul. Jutrzenki trasę przecina czarny szlak pieszy. Odbijając nim w lewo (ok. 1 km), dotrzemy do siedziby **Nadleśnictwa Katowice** przy ul. Kijowskiej 37b. W jego budynku działa Leśna Sala Edukacyjna. Przy nadleśnictwie rozpoczyna się ścieżka edukacyjna. Biegnie ona wzdłuż potoku Kokociniec, który jest dopływem rzeki Kłodnicy (→str. 10). Jedziemy ulicami Kruczą i Panewnicką na płd. zach. Skracamy w ul. Ludową (w lewo) i osiągamy tyły kompleksu Centralnego Szpitala Klinicznego w Ligocie. Tu w jego nieczynnej kotłowni działa **Centrum Wspinaczkowe Transformator** (→str. 11). Nieco dalej, przy ul. Medyków trasa ma koniec **5,2 km**. (WGS84: 50.22680877 18.95861223). W dzielnicy Ligota-Panewniki są bardzo ważne dla historii miasta obiekty. Szczególną uwagę przyciąga neoromański **zespół klasztorny Franciszkanów** z lat 1906–1908 (→str. 10). Jego otoczeniem jest 8-hektarowy park z Kalwarią Panewnicką (12 kaplic). Ponadstuletni

Park przyklasztorny

drzewostan parku tworzą m.in. klony, jawy i lipy. Naprzeciw bazyliki i klasztoru znajduje się cmentarz komunalny z kwaterą i **pomnikiem Obrońców Katowic**. W kwaterze pochowano 105 obrońców miasta z września 1939 r. Na jego skal-

Pomnik Obrońców Katowic

nych blokach wryto napisy: *Tu spoczywają prochy bohaterskich powstańców śląskich, harcerek i harcerzy zamordowanych w 1939 roku przez najeźdźców hitlerowskich w lasach panewnickich, więzieniach i na ulicach Katowic. Przechodniu, powiedz Polsce, żeśmy polegli postulsi Jej sprawie.* Pierwszy pomnik ku ich czci stanął na cmentarzu w 1961 r. Natomiast obecny odsłonięto we wrześniu 2000 r. Przez dzielnicę Ligota-Panewniki biegnie czerwony szlak pieszy (Bohaterów Wieży Spadochronowej). Jeżeli planujemy dalszą wędrowkę, to ułatwi nam ją żółta trasa rowerowa nr 2 (→str. 9–11).

Na trasie nr 122

- w Lasach Panewnickich podczas wojny istniał bunkier-ziemianka żołnierzy Armii Krajowej (1943–1944)
- zabytkowy park w Panewnikach przecina rzeka Kłodnica, nad którą przerzucone są cztery mostki
- pieszy Szlak Bohaterów Wieży Spadochronowej (38,6 km) łączy miejsca pamięci narodowej z września 1939 r.

TRASA nr 153

mapa nr 9

5,5
km

Ule weselne na trutowisku w Hamerli

Przebieg trasy przez dzielnice:

Murcki (na pld. od ul. Beskidzkiej)

> Murcki (pld. granica miasta)

Dzięki tej trasie odwiedzimy pld. -wsch. część Lasów Murckowskich. Na przełomie XIX i XX w. rodzina Hamerla założyła tu osadę leśną. Dziś na jej terenie istnieje m.in. trutowisko Śląskiego Związku Pszczelarzy – jedno z dwóch w województwie śląskim. To dzięki niemu ród pszczeli, w ulach weselnych, dochowuje się potomstwa. Ale o tym czy będą to przyszłe królowe, robotnice, czy trutnie, decydują już same królowe matki.

Początek trasy znajduje się w **Lasach Murckowskich** (WGS84: 50.17254038 19.05869082). Dojedziemy tu czarną trasą rowerową (nr 101), która przecina ul. Beskidzką. Stąd kierujemy się na pld. wsch., z czarnym szlakiem pieszym. Potem odchodzi on w lewo (na wsch.), a my podążamy na pld. Przed nami pojawia się mostek **nad potokiem Pstrążnik**. W dolnym biegu otaczają go łąki Łanie, Mikołowskie i Pokutnik. Osiągamy skrzyżowanie z żółtym szlakiem pieszym **1,7 km**. Odbijając nim ok. 1,2 km w prawo, trafimy do **osady leśnej Hamerla**. Nieopodal jest zbiornik wodny. Na skrzyżowaniu, wraz z żółtym szlakiem pieszym, skręcamy w lewo. Wkrótce ponownie łączymy się z czar-

Początek trasy

nym szlakiem pieszym **2,5 km**. Kilkaś metrów na ptn. rozciąga się użytek ekologiczny **Płonne Bagno** (4,22 ha). *Chroni on fragment boru bagiennego i torfowisko wysokie (m.in. żurawina błotna i bagno zwyczajne).* Od skrzyżowania, z czarnym szlakiem pieszym, wędrujemy na pld. Po lewej stronie mijamy **Kamienną Górę** (267 m n.p.m.) – *powierzchniowy pomnik przyrody (20,9 ha).* Po ok. 200 m osiągamy kolejne skrzyżowanie. Czarny szlak pieszy prowadzi na wprost, a my odbijamy w prawo i następnie w lewo. Łączymy się z czarną trasą rowerową (nr 101) i zielonym szlakiem pieszym. Wkrótce trasa przechodzi nad drogą S1, i przekracza pld. granicę miasta **5,5 km** (WGS84: 50.13930388 19.07841846).

Zbiornik wodny w Hamerli

Trasa nr 1

Oko Miasta – Restauracja
Rondo
im. gen. Jerzego Ziętka 1
tel. 698 655 796

Pizza Hut – Restauracja
al. W. Korfatego 9a
tel. 32 258 37 63

Sky Bar – Drink bar
ul. Uniwersytecka 13
tel. 32 601 08 95

Pan De Rossa – Restauracja
ul. Trzech Stawów 23
tel. 32 256 05 52

La Cantina – Restauracja
ul. Trzech Stawów 22
tel. 32 256 29 27

Camping 215
ul. Trzech Stawów 23
tel. 32 255 53 88

Katowicki Klub Jeździecki
ul. Francuska 180a
tel. 32 251 34 84

Leśne Zacisze – Bar
ul. Michała Kałuży 19
tel. 32 209 46 37

Trasa nr 2

Patio-Park – Restauracja
ul. Kościuszki 101
tel. 32 205 61 01

Singer – Restauracja
ul. Brynowska 52
tel. 32 251 05 82

Muzeum
Izba Pamięci Kopalni Wujek
ul. W. Pola 65
tel. 32 208 55 33

Nadleśnictwo Katowice
(Leśna Sala Edukacyjna)
ul. Kijowska 37b
tel. 32 252 51 41

Klasztor Franciszkanów
ul. Panewnicka 76
tel. 32 252 68 70

Italiana – Pizzeria
ul. Panewnicka 67
tel. 32 252 62 75

Centrum Wspinaczkowe
Transformator
ul. Medyków 2
tel. 663 359 666

Ośrodek Zadole
MOSiR Katowice
ul. Wczasowa 8
tel. 32 252 12 89

Klub Panorama
ul. Śląska 75
tel. 32 206 60 00

Leśniczówka – Pub
Śląska 80A
tel. 32 202 53 74

Trasa nr 3

Galeria Gawlikówka
MDK Katowice/Filia nr 2
pl. Pod Lipami 1, 3-3a
tel. 32 206 46 42

Dworek pod Lipami
– Restauracja
pl. Pod Lipami 1
tel. 32 793 95 51

Rybczówka – Bar
Giszowiec, staw Janina
tel. 32 605 57 82

Ośrodek ZADOLE
MOSiR Katowice
ul. Wczasowa 8
tel. 32 252 12 89

Klub Panorama
ul. Śląska 75
tel. 32 206 60 00

Trasa nr 5

Magda – Bar
ul. Brynicy 25
tel. 32 314 15 10

Ośrodek Sportowy
Szopienice
ul. 11 Listopada 16
tel. 32 200 05 78

Ośrodek Tenisowy
MOSiR Katowice
ul. Szopienicka 1
tel. 32 351 68 00

Galeria Szyb Wilson
ul. Oswobodzenia 1
tel. 32 730 32 20

Pan De Rossa – Restauracja
ul. Trzech Stawów 23
tel. 32 256 05 52

La Cantina – Restauracja
ul. Trzech Stawów 22
tel. 32 256 29 27

Camping 215
ul. Trzech Stawów 23
tel. 32 255 53 88

Trasa nr 101

Rybczówka – Bar
Giszowiec, staw Janina
tel. 32 605 57 82

Zielona Gęś – Restauracja
ul. Bielska 2
tel. 32 255 60 20

Zajazd
Pod Wzgórzem Wandy
ul. Bielska 1
tel. 32 255 63 89

Leśnictwo Murcki
(wieża pożarowa)
Mysłowice, ul. Spacerowa 34
tel. 609 183 025

Trasa nr 103

Ararat Kebab
ul. Gliwicka 121
tel. kom. 515 100 033

Desperados – Pizza
ul. Duleby 7
tel. 32 204 60 64

Trasa nr 110

Finezja – Restauracja
Mysłowice, ul. Spacerowa 21
tel. kom. 730 800 018

Sportowy Klub
Jeździecko-Tenisowy
Purus
Mysłowice, ul. Spacerowa 23
tel. kom. 664 739 643

Trasa nr 121

Galeria Szyb Wilson
ul. Oswobodzenia 1
tel. 32 730 32 20

Ośrodek Jantor
MOSiR Katowice
ul. Z. Nałkowskiej 11
tel. 32 353 00 38

Cafe Byfyj
ul. Krawczyka 5
tel. 32 255 70 15

Zillmann
Tea&Coffee – Kawiarnia
pl. Wyzwolenia 3
tel. kom. 694 316 309

Muzeum Historii Katowic
Oddział Nikiszowiec/
Dział Etnologii Miasta
ul. Rymarska 4
tel. 32 353 95 59

Galeria Gawlikówka
MDK Katowice/Filia nr 2
pl. Pod Lipami 1/3-3a
tel. 32 206 46 42

Dworek pod Lipami
– Restauracja
pl. Pod Lipami 1
tel. 32 793 95 51

Trasa nr 122

Italiana – Pizzeria
ul. Panewnicka 67
tel. 32 252 62 75

Wypożyczalnia rowerów

Katowice – City Bike
• Galeria Miasta Ogródów
ul. Stanisława 4
tel. 732 874 238
(maj–październik)
poniedziałek–niedziela
godz. 12.00–20.00

• Galeria Katowicka
ul. 3 Maja 30
tel. 732 874 241
(maj–październik)
poniedziałek–niedziela
godz. 12.00–20.00

• Dolina Trzech Stawów –
– Katowicki Park Leśny
tel. 732 874 242
(maj–październik)
środa–niedziela
godz. 12.00–20.00

Chorzów – Park Śląski
• Hala Wystaw Kapeluszy
tel. kom. 795 464 663
(maj–październik)
poniedziałek–piątek
godz. 11.00–18.00
sobota–niedziela
godz. 10.00–19.00

Serwisy rowerowe

Gigi Sport
ul. Brynowska 67
tel. kom. 600 306 546

Bike Atelier
ul. Sokolska 27
tel. 32 259 92 28

Duży Rower
ul. Oswobodzenia 145
tel. 32 223 29 11

Serwis
ul. Waltera-Jankego 32
tel. 32 204 62 90

Go Sport
ul. Alpejska 3
tel. 32 209 18 70

Urząd Miasta Katowice

Wydział Promocji
40-098 Katowice
Rynek 13
tel. 32 259 38 50,
32 253 80 51
www.katowice.eu

Centrum Informacji Turystycznej

40-098 Katowice
Rynek 13
pon.–pt.: 9.00–18.00
sob.: 9.00–16.00
tel. 32 259 38 08
tel./fax 32 259 33 69
e-mail: it@katowice.eu

Punkt Informacji Turystycznej

Muzeum Historii Katowic/
Oddział w Nikiszowcu
ul. Rymarska 4
tel. 32 255 14 80
pon.: nieczynne
wt.–pt.: 10.00–17.30
sob.: 11.00–14.30
e-mail: nikisz@katowice.eu

LEGENDA

	teren: zabudowany, przemysłowy		wieża turystyczna, miejsce odpoczynku, wieża widokowa
	las, zarośla (młodnik)		restauracja, kawiarnia, obserwatorium astronomiczne
	park, sad		mogiła, tablica pamiątkowa, figurki, krzyże
	cmentarz, kirkut		kapliczka, kapliczka zabytkowa
	autostrada		kaplica, kaplica zabytkowa
	droga: krajowa, wojewódzka		kościół murowany, zabytkowy kościół murowany
	drogi asfaltowe, przystanek autobusowy		zabytkowy kościół drewniany, zabytkowa cerkiew
	drogi utwardzone, przystanek autobusowy		klasztor, klasztor zabytkowy
	droga utwardzona, most, zakaz ruchu		cmentarz wojenny, obiekt na Szlaku Architektury Drewnianej
	inna droga, ścieżka, przecinka		inny zabytek drewniany, skansen, młyn wodny
	mur, ogrodzenie		zabytkowy ratusz, inny zabytek
	tory kolejowe, stacja kolejowa		pałac, dwór, zabytkowa kopalnia
	tramwaj, linia wąskotorowa		ruina: pałacu, dworu, innego zabytku
	jezioro, staw		zamek, ruiny: zamku, małego zamku
	teren bagienny, źródło		muzeum, pomnik, bunkier
	rzeka, rzeczek, strumień, kładka		punkt widokowy, grodzisko, zabytek techniki
	skały, urwisko skalne		park zabytkowy, inna atrakcja
	warstwice, skarpa ziemna, punkt wysokościowy		granica parku krajobrazowego
	kamieniołom, kamieniołom nieczynny		rezerwat przyrody, użytek ekologiczny
	kopalnia, kopalnia nieczynna, ruina		drzewo - pomnik przyrody
	budynek, centrum handlowe, budynek użyteczności publicznej		szlaki turystyczne piesze
	stadion, boisko, kemping		początek/koniec szlaku turystycznego
	wieża: RTV, inna, komin		szlaki dydaktyczne i spacerowe
	informacja turystyczna, poczta, szpital		szlaki rowerowe
	stacja benzynowa, LPG, policja		stojak rowerowy
	łowisko, ośrodek wodny, przystań wodna		szlak konny
	kąpielisko, basen kryty, kort tenisowy		granica miasta
	sz służba zdrowia, parking, amfiteatr		
	stadnina, leśniczówka, pole golfowe		
	hotel, inny obiekt noclegowy, agroturystyka		
	pole namiotowe, szkoła, remiza strażacka		

Mapy zostały opracowane przez:

Wydawnictwo Kartograficzne „Compass” – Kraków
przy współpracy z Wydawnictwem ALATUS – Katowice

Od wydawcy

Przewodnik ten zawiera opisy dziesięciu turystycznych tras rowerowych w mieście (dł. ok. 102 km). Nie tylko ich przebiegu, lecz również spotykanych po drodze atrakcji przyrodniczych, zabytków, miejsc pamięci narodowej oraz obiektów sportowo-rekreacyjnych. Dla łatwiejszej orientacji w terenie skrajnym punktom tras nadano koordynaty Google Maps (format WGS84).

Do prac nad przewodnikiem zaprosiliśmy Wydawnictwo Kartograficzne COMPASS z Krakowa oraz Wydział Promocji Urzędu Miasta Katowice. Dzięki temu znalazły się w nim dokładne mapy miasta i najbardziej aktualne informacje, dotyczące Katowic.

W 2012 r. samorząd miasta zlecił wykonanie projektu odtworzenia i ujednolicenia istniejących tras rowerowych w Katowicach. Zadanie to zrealizowało Biuro Studiów i Projektów Komunikacji Sp. z o.o. w Katowicach. Tak więc w najbliższym czasie będziemy tu mogli korzystać z nowoczesnej infrastruktury rowerowej. Tym samym wędrówki po najdalszych zakątkach miasta dostarczą nam jeszcze więcej satysfakcji.

ISBN 978-83-63085-95-7